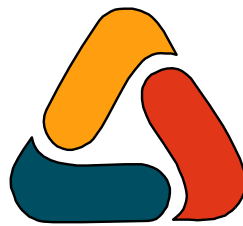

Næringsmonitor *Porsgrunn*

Av
Knut Vareide

Telemarkforskning-Bø

Arbeidsrapport 9/2007

Næringsmonitor for Porsgrunn

Forord

Denne undersøkelsen ble laget på oppdrag fra Porsgrunn kommune. Hensikten er å avdekke hvordan næringslivet vurderer ulike forhold i lokalmiljøet – hva de synes er viktig for utvikling av virksomheten – og i hvilken grad de er tilfreds med de ulike forholdene.

Bedriftenes holdning til ulike forhold i lokalmiljøet vil være en verdifull bakgrunn for å trekke opp lokale næringsstrategier.

Undersøkelsen ble gjennomført i tidsrommet februar – april 2007. Knut Vareide har vært prosjektleder og skrevet denne rapporten.

23. april 2007

Knut Vareide

Telemarksforskning-Bø

Innhold

Om undersøkelsen	4
Utvalg og svarprosent.....	4
Oppsummering	5
Generelle lokaliseringsbetingelser	6
Store bedrifter.....	7
Bedrifter med eksport.....	8
Store bedrifter.....	10
Kommunen	11
Store bedrifter.....	12
Næringsapparatet.....	13
Store bedrifter.....	14
Samlet vurdering av Porsgrunn som lokaliseringssted	15
Generell tilfredshet – ulike bransjer	16
Vurdere bedriftene å flytte?.....	17
Framtidsutsikter.....	18
Kritiske forhold	19
Kritiske faktorer for de store	20
Forskjeller mellom Skien og Porsgrunn.....	21
Hva er viktig?	21
Tilfredshet	22
Generell tilfredshet.....	23
Optimisme	23
Kommentarer fra bedriftene:	24

Om undersøkelsen

Formålet med denne undersøkelsen er å undersøke bedriftenes holdning til sine lokale omgivelser og lokaliseringsbetingelser. De lokale omgivelsene er delt opp i fire hovedgrupper:

Generelle lokaliseringsbetingelser
Infrastruktur
Kommunal drift og service
Lokalt næringsarbeid

Innenfor hver av disse gruppene er det en rekke enkeltfaktorene som det er spurt om. Spørreskjemaet er vist i vedlegg sist i denne rapporten.

Utvalg og svarprosent

Det ble sendt ut spørreskjema til 376 bedrifter i Porsgrunn. Dette var bedrifter som hadde over 0,8 mill i omsetning i 2005. Bedrifter som bare var registrert med detaljhandel ble ikke forespurt, men en del detaljhandelsbedrifter ble likevel med ettersom de var registrert med virksomhet i flere bransjer.

Det kom tilbake 150 svar. Svarprosenten var ca 40 prosent.

En del meldte tilbake at de ikke syntes spørsmålene var relevante, eller at de fant det vanskelig å svare på spørsmålene. Dette gjaldt spesielt de minste bedriftene. Mange bedriftsledere for små bedrifter synes å være lite opptatt av å se bedriftens virksomhet i sammenheng med de lokale omgivelsene.

For bedrifter med 10 ansatte eller flere, var svarprosenten litt høyere, 41 prosent.

Utsendte spørreskjema:	376
Svar	150
Av disse, 10 ansatte eller flere	40
Bedrifter med eksport	42

Statistikken i dette dokumentet baseres seg dermed på svar fra 150 bedrifter i Porsgrunn. Av disse er 40 bedrifter med 10 ansatte eller flere, og 42 eksportbedrifter. I analysene vil vi se på forskjellene i hvordan bedriftene svarer.

Oppsummering

Denne undersøkelsen oppsummerer svarene fra 150 bedrifter i Porsgrunn. Bedriftene representerer samlet sett en stor del av næringslivet i kommunen.

Viktige forhold for bedriftene er:

- Bredbånd
- Nærhet til kunder/marked
- Attraktivitet som bosted
- Tilgang på kvalifisert arbeidskraft
- Generelt servicenivå i kommunen
- Tilgang på varer og tjenester
- Stimulerende næringsmiljø
- Vegstandard

De store bedriftene er mer opptatt av de lokale omgivelsene enn de små, og er også generelt mer tilfreds med ulike forhold. Særlig innenfor kommunal virksomhet og næringsarbeid er de store bedriftene markert mer fornøyd enn de små. De store bedriftene er også mer opptatt av tilgang på kvalifisert arbeidskraft, og forhold som er knyttet til stedets attraktivitet.

Forhold som en tradisjonelt tenker på i næringsutvikling, som tilgang på kapital, offentlig støtte, tilgang til FoU-institusjoner og nærhet til universitet/høgskole, blir rangert som lite viktig av det store flertallet av bedrifter. Dette er forhold som antakelig er viktig for enkelte nyetableringer, men som den store massen av bedrifter er relativt lite opptatt av.

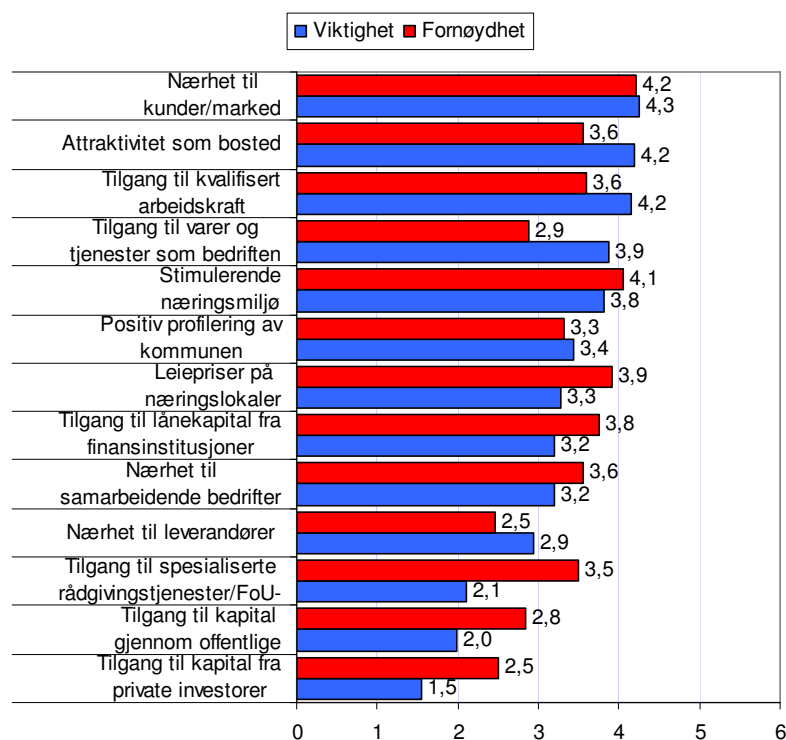
Bedriftene i Porsgrunn synes å være ganske fornøyd med kommunen som etableringssted. Tre av fire anser Porsgrunn som et bra eller meget bra sted å drive sin virksomhet fra. Svært få bedrifter anser Porsgrunn for å være dårligere enn middels.

Bedriftene er også svært optimistiske med hensyn til veksten framover. Over halvparten tror antall ansatte vil øke, mens bare 1,4 prosent tror antall ansatte vil synke. Det er spesielt innen data-/konsulentbransjen og handelen optimismen er størst.

En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført i Skien i samme periode. Bedriftene i Skien og Porsgrunn vurderer de ulike lokaliseringsbetingelsene temmelig likt.

Generelle lokaliseringsbetingelser

Bedriftene ble presentert en del generelle lokaliseringsbetingelser, og ble bedt om å gradere de ulike betingelsene i forhold til viktighet, og dernest å gi en karakter på hvordan de var tilfreds med dette forholdet.

Figur 1: Viktighet og tilfredshet med generelle lokaliseringsbetingelser. Laveste verdi er 0, høyeste 6.

Det viktigste forholdet av de generelle lokaliseringsbetingelsene, var Nærhet til kunder/marked, mens var det nest viktigste var attraktivitet som bosted. Tilgang på kvalifisert arbeidskraft kom på tredje plass.

Det var bare disse tre forholdene hvor bedriftene hadde satt en gjennomsnittlig score på 4 eller over på en skala fra 0 til 6. Tilgang på arbeidskraft og attraktivitet som bosted hører også sammen, ettersom attraktivitet som bosted kan være viktig for å rekruttere.

Minst viktig er tilgang på kapital fra private investorer eller det offentlige, og tilgang til FoU eller spesialiserte rådgivningstjenester.

Bedriftene i Porsgrunn vurderer kommunens attraktivitet som bosted ganske høyt, med en gjennomsnittlig karakter på 4,2. Når det gjelder tilgang til kvalifisert arbeidskraft er bedriftene overraskende fornøyde. En gjennomsnittlig verdi på 4,2 på fornøydhhet indikerer at mange bedrifter er tilfreds med Porsgrunn som lokaliseringssted i forhold til rekruttering.

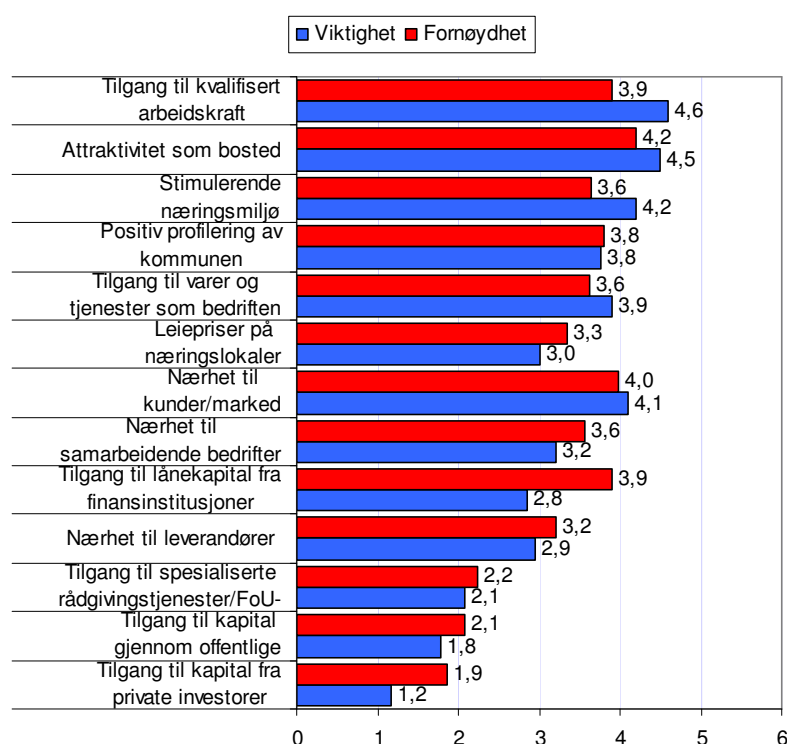
Finansielle forhold, som tilgang på kapital fra private investorer, og tilgang på kapital gjennom offentlige tilskudd etc, ble tillagt liten vekt. Dette er kanskje et punkt som er mest viktig for nyetablerte bedrifter, og ikke eksisterende foretak som er målgruppen her. Likevel finner vi en lav skår for disse forholdene også for de nyetablerte bedriftene.

Avstanden mellom skår for viktighet og skår for fornøydhhet sier også noe om hvor tilfredse bedriftene er med ulike forhold. Her kan en merke seg at tilgang på varer og tjenester, kvalifisert arbeidskraft og attraktivitet som bosted er de forholdene hvor det er størst negativt avvik.

Motsatt er det størst positivt avvik for forholdene tilgang på kapital fra ulike kilder, samt nærhet til spesialiserte rådgivningstjenester/FoU. Bedriftene var også tilfreds med leiepriser på lokaler.

Store bedrifter

Bedrifter med mange ansatte har på en del punkter andre prioriteringer enn de små.

Figur 2: Viktighet og tilfredshet med generelle lokaliseringsbetingelser, bedrifter med 10 ansatte eller flere.

For de store bedriftene er tilgang på kvalifisert arbeidskraft det desidert viktigste forholdet. Det er naturlig at bedrifter mer mange ansatte er mer opptatt av dette spørsmålet. De store bedriftene er også opptatt av at kommunen er attraktiv som bosted, og dette henger godt sammen med tilgang på arbeidskraft.

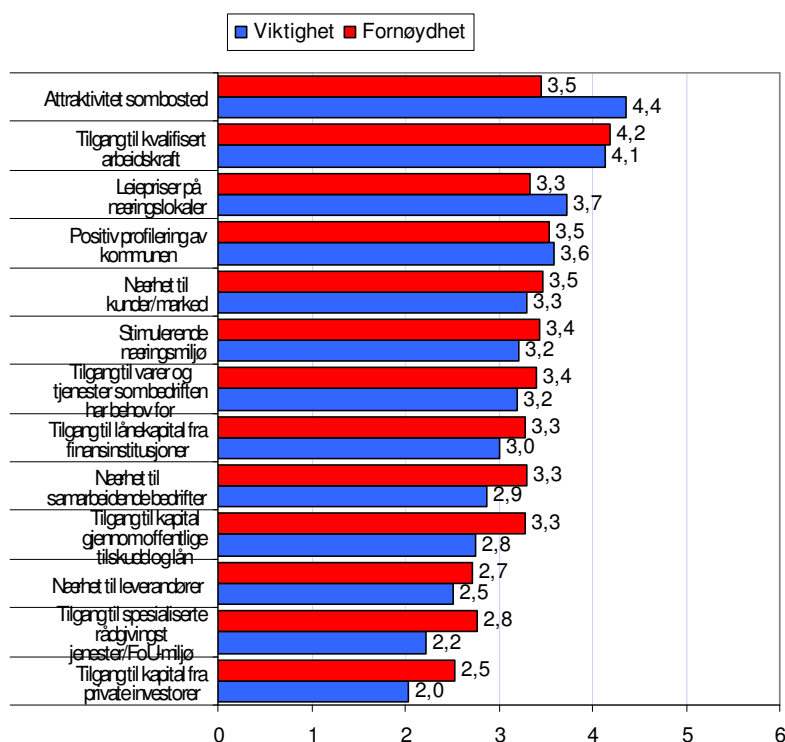
Store bedrifter er også mer opptatt av at kommunen har en positiv profilering. Dette henger sammen med tilgang på arbeidskraft. Dess mer populær kommunen er som bosted, dess enklere vil det være å drive rekruttering.

Senere har vi spurt om bedriftene ser for seg en økning av antall ansatte. Bedrifter som tror antall ansatte vil øke og bedrifter som tror antall ansatte vil være stabilt vurderer tilgangen på arbeidskraft omtrent likt.

Når det gjelder tilgang på kapital fra ulike kilder har de store bedriftene lavere score på viktigheten enn de små. Dette kan igjen henge sammen med at de store nok vurderes som mer kredittverdige, og har generelt lettere for å få lånefinansiering.

Bedrifter med eksport

Bedrifter som har eksport skiller seg også litt ut når det gjelder vurderingene av de generelle forholdene.

Figur 3: Viktighet og tilfredshet med generelle lokaliseringstilstander, bedrifter med eksport.

Eksportbedriftene er litt mer opptatt av tilgang på arbeidskraft og positiv profilering enn gjennomsnittsbedriften. Dette kan henge sammen med at eksportbedriftene er større enn gjennomsnittet.

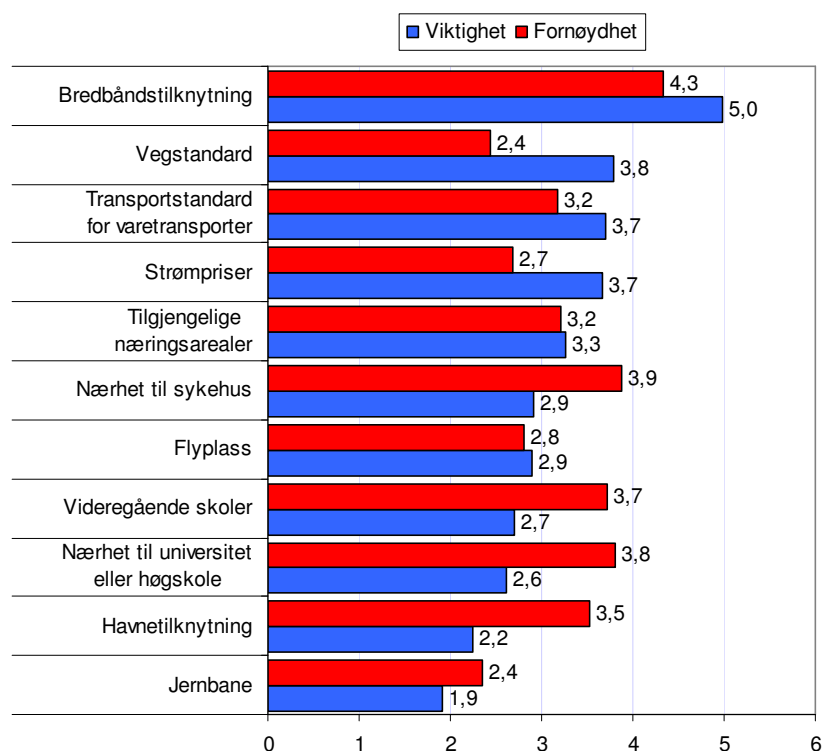
Eksportbedriftene legger imidlertid mindre vekt på forhold som nærhet til kunder, stimulerende næringsmiljø, tilgang på varer og tjenester og nærhet til leverandører.

Eksportbedriftene er imidlertid mer enn gjennomsnittlig opptatt av tilgang til privat kapital, og tilskuddskapital fra det offentlige. Eksportbedriftene synes også det er viktigere å nærhet til rådgivning/FoU-miljøer. Dette har nok sammenheng med at eksportbedrifter er mer kapital- og kompetansekrevende.

Infrastruktur

Bedriftene ble presentert en del lokaliseringsbetingelser knyttet til infrastruktur, og ble bedt om å gradere de ulike betingelsene i forhold til viktighet, og dernest å gi en karakter på hvordan de var tilfreds med dette forholdet.

Figur 4: Viktighet og tilfredshet med infrastruktur. Laveste verdi er 0, høyeste er 6.

Av ulike infrastrukturforhold er bredbåndstilknytning overlegent viktigst. Bedriftene var også fornøyd med dette forholdet.

Ingen andre infrastrukturforhold var ansett som svært viktig (over 4 i gjennomsnitt).

Kommunikasjon i form av havn, jernbane eller flyplass ble rangert som lite viktig.

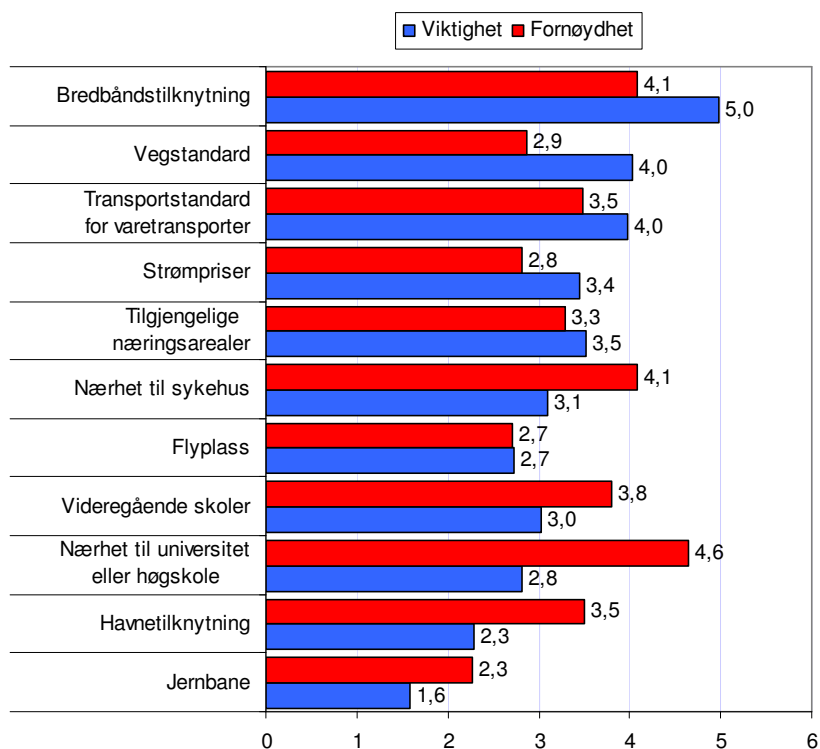
Nærhet til universitet eller høyskole fikk også overraskende lav skåre. Faktisk mener bedriftene at det er viktigere å ha nærhet til sykehus eller videregående skoler enn universiteter eller høyskoler.

Bedriftene er lite fornøyd med vegstandarden. På dette punktet er det størst gap mellom viktighet og fornøydhet. Også når det gjelder prisene på strøm er det tilløp til misnøye.

Nærhet til sykehus, videregående skoler, høyskole og havn er forhold hvor bedriftene synes tilfreds med, men som anses som relativt lite viktig.

Store bedrifter

Det er forholdsvis liten forskjell mellom store og små bedrifter når det gjelder vurdering av viktighet og tilfredshet med forhold knyttet til infrastruktur.

Figur 5: Viktighet og tilfredshet med infrastruktur. Bedrifter med 10 ansatte eller flere. Laveste verdi er 0, høyeste er 6.

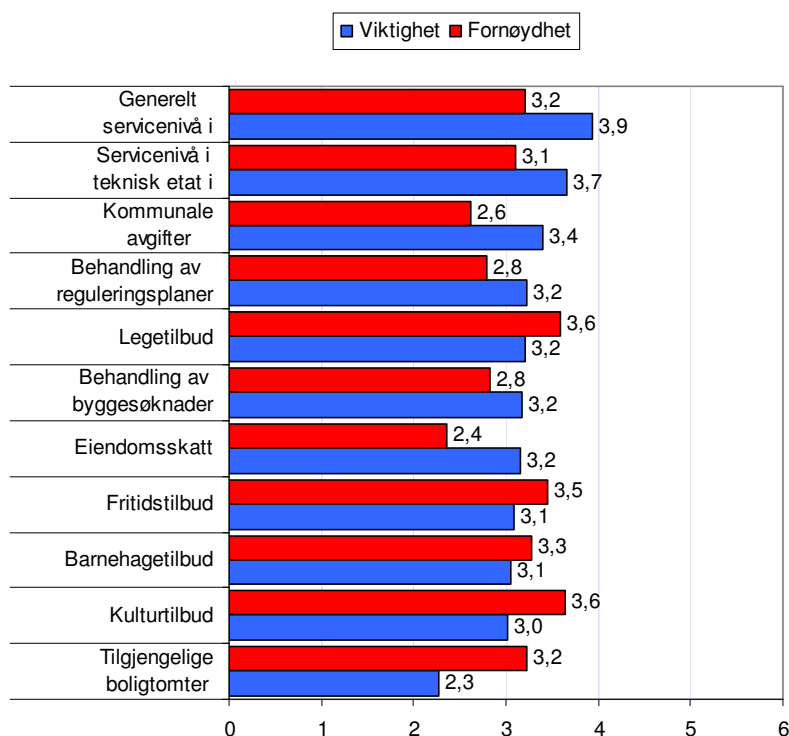
Rekkefølgen på hva som er viktigste infrastrukturforhold er nesten den samme for store som for små. De store gir imidlertid høyere score for viktigheten for forhold som vegstandard, transportstandard for varetransporter, tilgjengelige næringsarealer og nærhet til sykehus, videregående skoler og høyskoler.

Når det gjelder fornøydhet, er de store mer tilfreds med de fleste av infrastrukturforholdene enn de små. Størst forhold er det for nærhet til universitet/høyskole er de store bedriftene er vesentlig mer fornøyd enn de små.

Eksportbedriftene er naturlig nok mer opptatt av havner, flyplass, veier og bredbånd enn gjennomsnittet, og mindre opptatt av de andre forholdene enn gjennomsnittebedriften.

Kommunen

Bedriftene ble presentert en del lokaliseringsbetingelser knyttet til den kommunale virksomheten, og ble bedt om å gradere de ulike betingelsene i forhold til viktighet, og dernest å gi en karakter på hvordan de var tilfreds med dette forholdet.

Figur 6: Viktighet og tilfredshet med kommunale tjenester. Laveste verdi er 0, høyeste er 6.

De viktigste forhold for næringslivet i den kommunale virksomheten er ”generelt godt servicenivå”. Her er også bedriftene litt fornøyde, og gir kommunen en score på 3,2, noe som er litt over middels verdi (3,0)

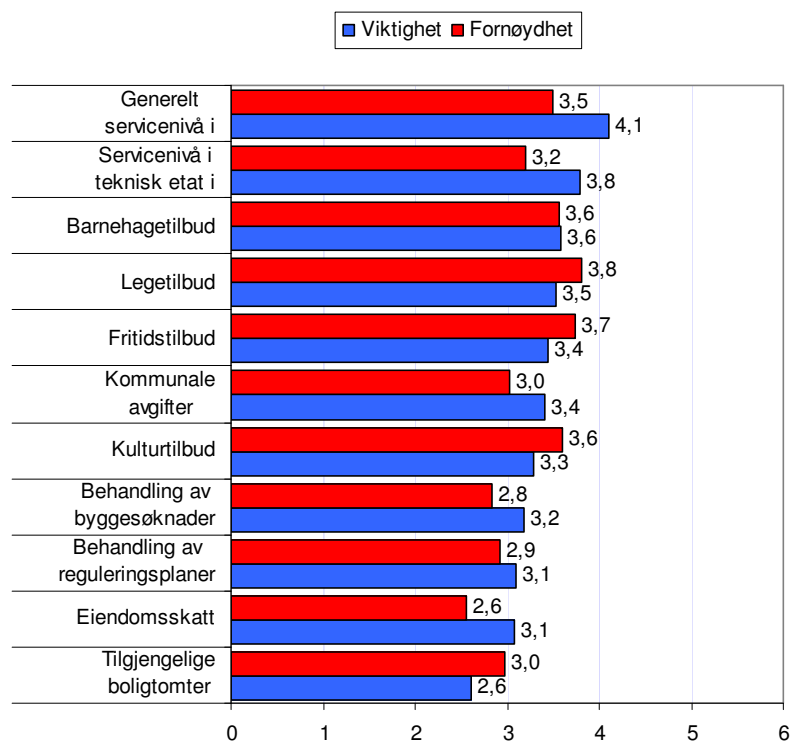
Servicenivå i teknisk etat og kommunale avgifter blir rangert på andre og tredje plass når det gjelder viktighet. Felles for disse tre forholdene er at tilfredsheten er langt lavere enn viktigheten.

Tilgjengelige boligtomter, kulturtilbud, barnehager og fritidstilbud er minst viktig. Det er et lite paradoks at bedriftene synes at attraktivitet som bosted er det viktigste av de generelle lokaliseringsbetingelsene, men at boligtomter, fritidstilbud, barnehager og kultur likevel blir relativt lavt rangert. Kommunale avgifter og eiendomsskatt blir rangert som viktigere enn forhold som har betydning for attraktiviteten.

Bedriftene i Skien er ganske fornøyd med fritids- og kulturtilbudet i kommunen.

Store bedrifter

De store bedriftene har nøyaktig samme rangering av viktigheten av de ulike forholdene knyttet til den kommunale virksomheten som de små.

Figur 7: Viktighet og tilfredshet med kommunale tjenester. Bedrifter med 10 ansatte eller flere. Laveste verdi er 0, høyeste er 6.

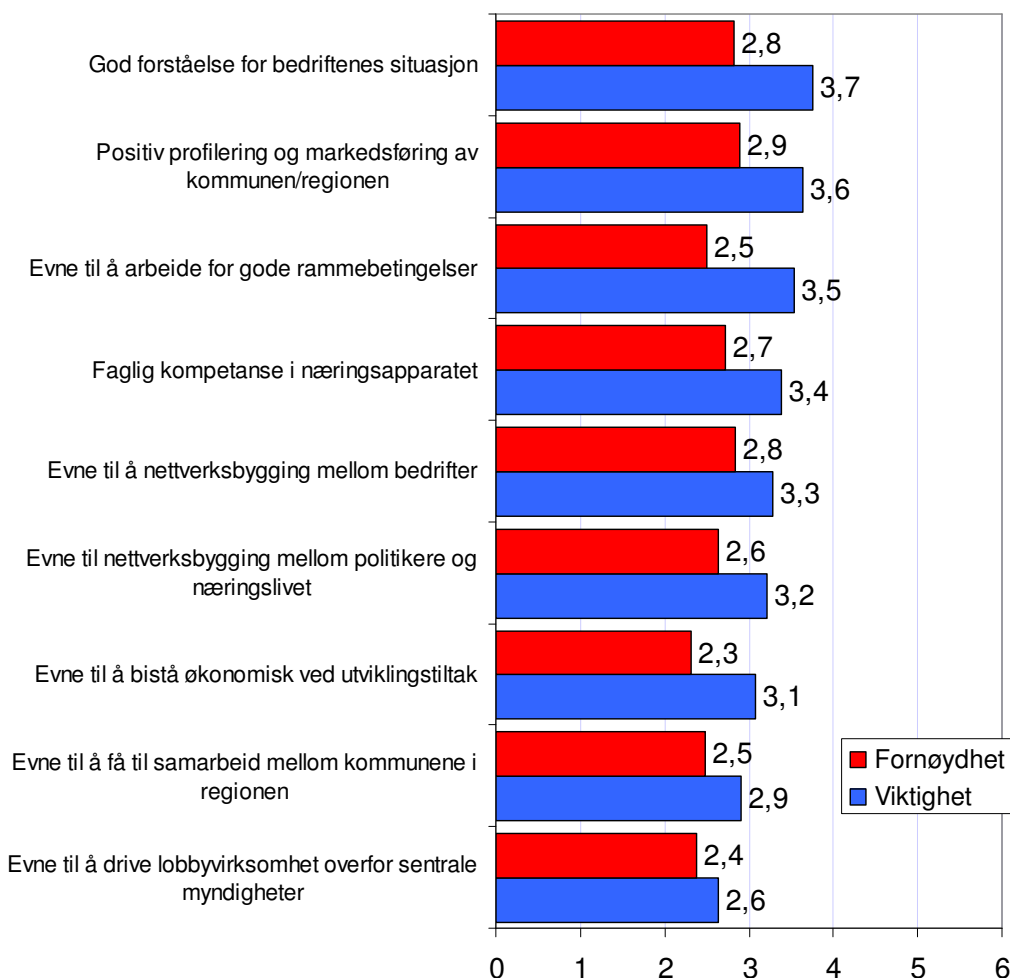
Store bedrifter vurderer forhold knyttet til kommunen litt annerledes enn de små. For de store bedriftene er barnehagetilbud, fritidstilbud, kultur og boligtomter mer viktig enn for de små. De store er mindre opptatt av eiendomsskatt. De store vurderer forhold knyttet til kommunen generelt høyere enn de små.

Store bedrifter er mer fornøyd med kommunen på de fleste områdene, unntatt boligtomter.

Eksportbedriftene er generelt mindre opptatt av den kommunale virksomheten enn gjennomsnittebedriften. Kun når det gjelder kultur og fritid gir eksportbedriftene høyere skår for viktighet. De andre områdene rangeres som mindre viktige for eksportbedriftene enn for gjennomsnittet.

Næringsapparatet

Bedriftene ble presentert en del forhold knyttet til næringsapparatet, og ble bedt om å gradere i forhold til viktighet, og dernest å gi en karakter på hvordan de var tilfreds med dette forholdet. Næringsapparatet i Porsgrunn er dels regionalt gjennom ViG, og dels kommunalt.

Figur 8: Viktighet og tilfredshet med næringsapparatet. Laveste verdi er 0, høyeste er 6.

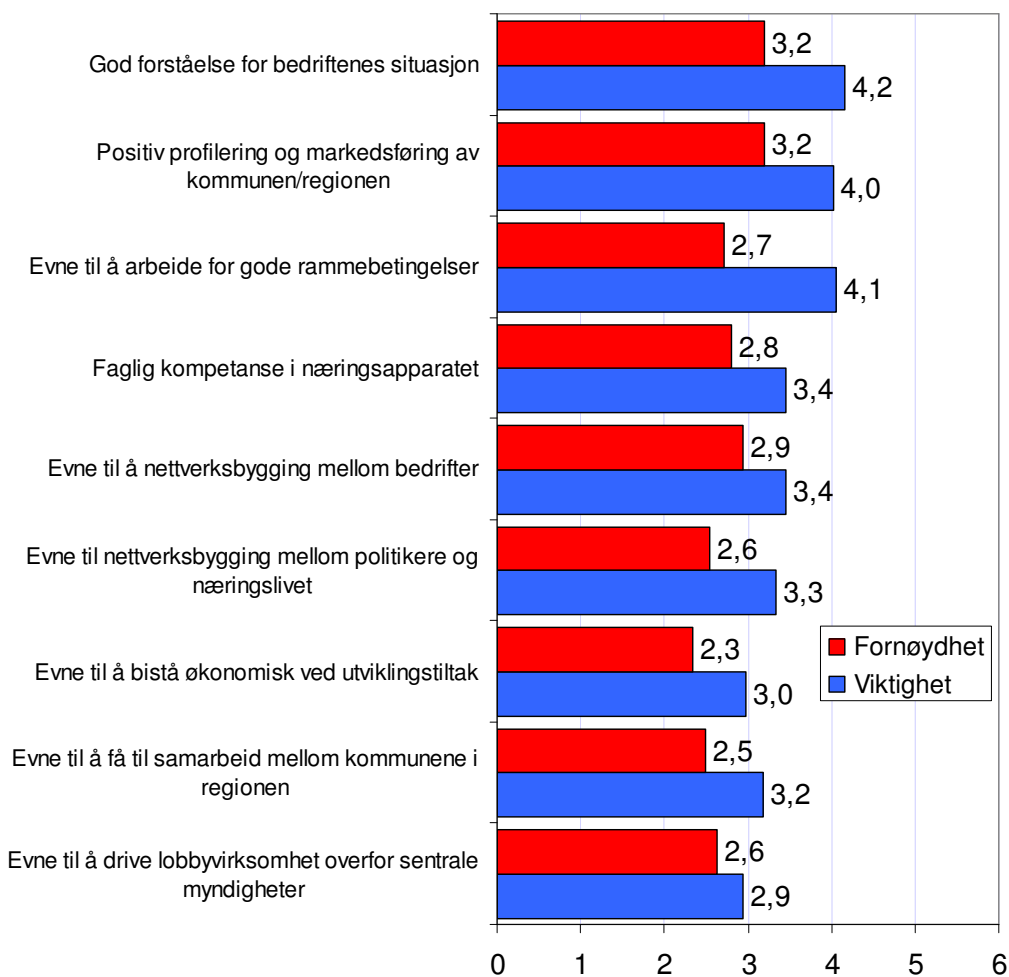
Ingen forhold knyttet til næringsarbeidet blir rangert spesielt høyt når det gjelder viktighet.

De viktigste oppgavene til næringsapparatet er i følge bedriftene, ”god forståelse for bedriftenes situasjon” og ”positiv profilering av kommunen/regionen”. Det er små forskjeller i hvordan bedriftene vurderer viktigheten til de ulike forholdene.

Bedriftene er generelt lite tilfreds med næringsapparatet. Ingen av de ulike forholdene knyttet til næringsarbeidet kom opp i gjennomsnittlig score, som er 3.

Lavest tilfredshet er det for ”evne til å bistå økonomisk ved utviklingstiltak”. Grenland er ikke innenfor distriktpolitisk virkeområde, og har dårligere betingelser for økonomisk støtte enn f eks Øvre Telemark.

Store bedrifter

Figur 9: Viktighet og tilfredshet med næringsapparatet. Bedrifter med 10 ansatte eller flere. Laveste verdi er 0, høyeste er 6.

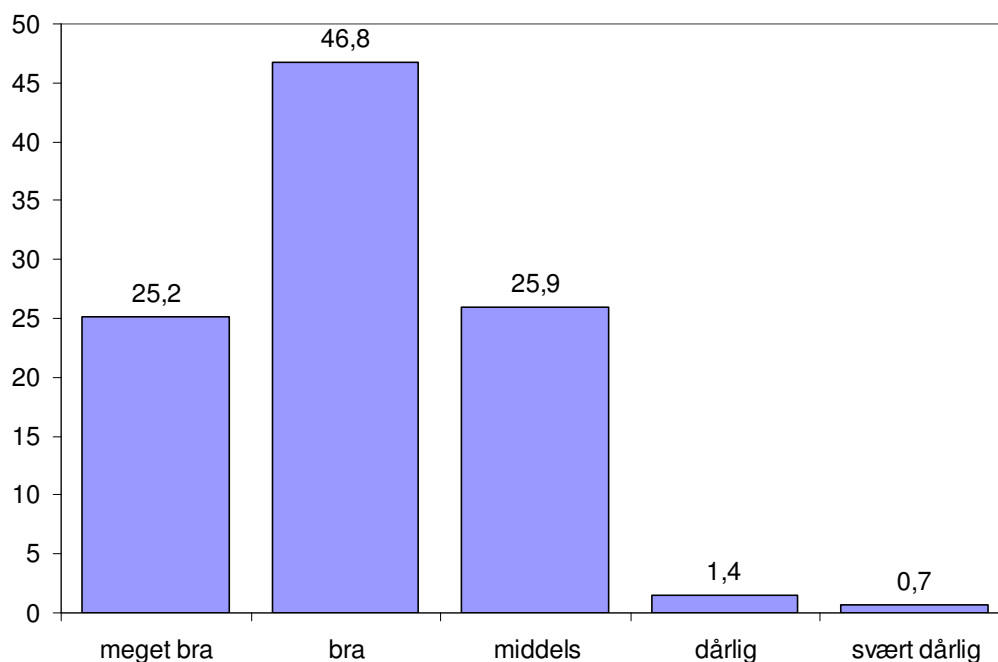
Igjen ser vi at de store bedriftene gir en høyere score for viktighet for de ulike forholdene enn de små. Når det gjelder næringsarbeidet, er forskjellen mellom de store bedriftene og gjennomsnittsbedriften høyere enn for de andre hovedområdene. Tre av forholdene knyttet til næringsarbeid får en score for viktighet på over 4 fra de store bedriftene. De store bedriftene er litt mindre opptatt av økonomisk bistand enn gjennomsnittsbedriften, men mer opptatt av alle de andre forholdene.

De store bedriftene er også litt mer fornøyd med næringsarbeidet. Både når det gjelder forståelse for bedriftenes situasjon og for profilering av kommunen er de store bedriftene fornøyd til en viss grad, og gir en score på over middelerdien 3.

Eksportbedriftene har omtrent samme vurdering av næringsarbeidet som de store bedriftene.

Samlet vurdering av Porsgrunn som lokaliseringssted

Bedriftene ble bedt om å gi en samlet vurdering av Porsgrunn som lokaliseringssted for næringsvirksomhet

Figur 10: Andel bedrifter som oppga ulike karakterer for samlet vurdering av Porsgrunn som lokaliseringssted.

Selv om bedriftene i Porsgrunn er lite tilfreds med en del lokaliseringsbetingelser, er de overraskende positive når de skal gi en samlet vurdering av regionen.

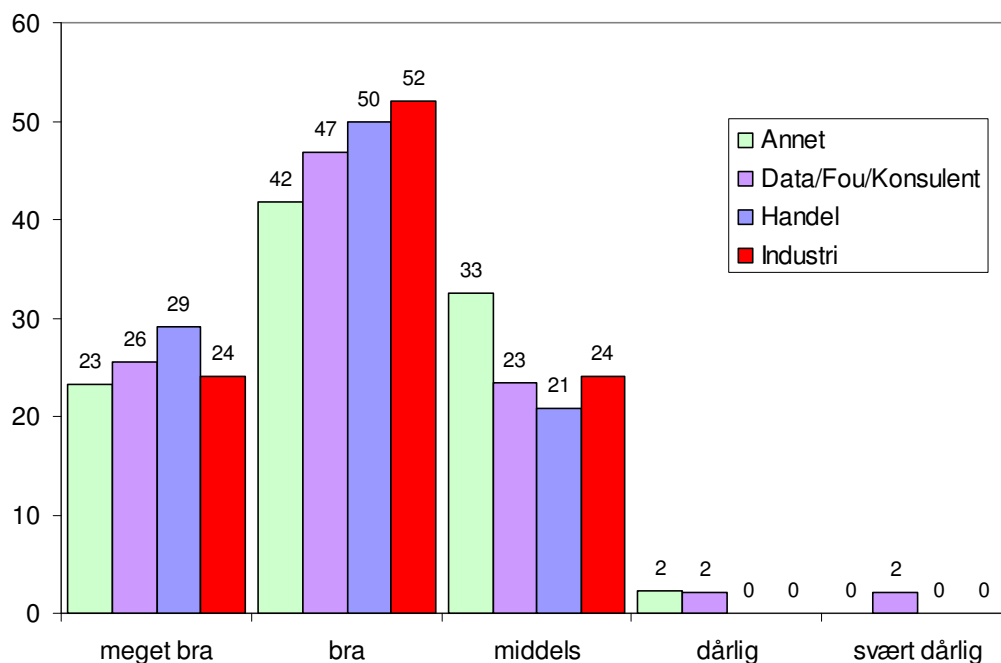
Bare 2,1 prosent mener at Porsgrunn er under middels som lokaliseringssted for næringsvirksomhet.

25,2 prosent mener lokaliseringsbetingelsene i Porsgrunn samlet sett er meget bra, mens 46,8 prosent mener lokaliseringsbetingelsene er bra.

Neste 3 av 4 bedrifter mener at Porsgrunn er et bra eller meget bra lokaliseringssted for sin virksomhet.

Generell tilfredshet – ulike bransjer

Er det forskjell mellom de ulike bransjene når det gjelder generell tilfredshet med Porsgrunn som lokaliseringssted?

Figur 11: Andel bedrifter som oppga ulike karakter for samlet vurdering av Porsgrunn som lokaliseringssted.

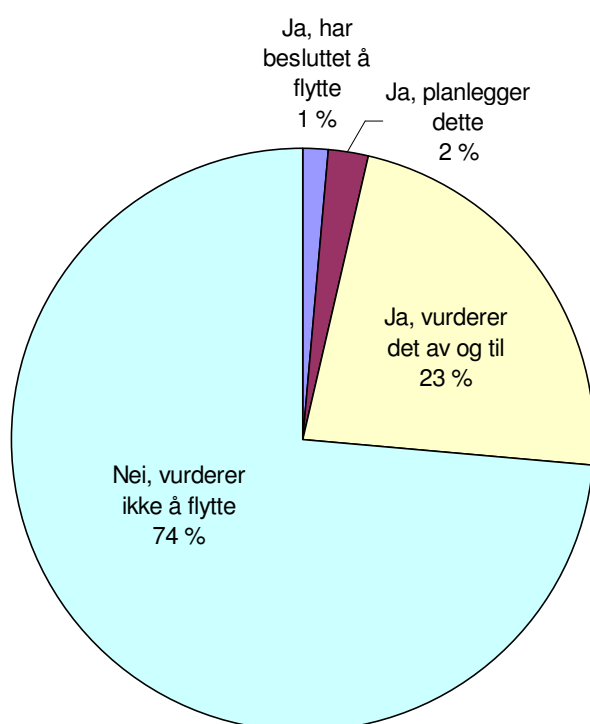
Handelsbransjen er mest forhøyd med forholdene i Porsgrunn. 79 prosent, det vil si nesten 8 av 10 bedrifter mener at Porsgrunn er et meget bra eller bra sted å drive sin næringsvirksomhet. Mellom de andre bransjene er det små forskjeller.

Vurderer bedriftene å flytte?

Bedriftene ble spurt om de planlegger eller vurderer å flytte virksomheten. Svaralternativene var:

- Ja, har besluttet å flytte
- Ja, planlegger dette
- Ja, vurderer det av og til
- Nei, vurderer ikke å flytte

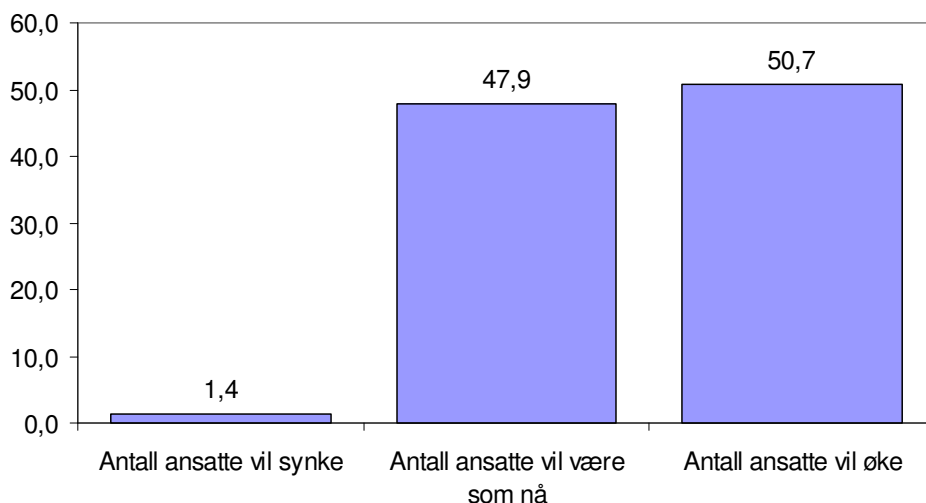
Figur 12: Vurderer bedriftene å flytte virksomheten? Fordeling av svar.

Svært få bedrifter planlegger eller har besluttet å flytte virksomheten. 23 prosent vurderer det av og til, mens 74 prosent vurderer ikke å flytte.

Blant eksportbedriftene i Porsgrunn er det nesten 10 prosent som oppgir at de har besluttet, eller planlegger å flytte, mens 28,6 prosent vurderer det av og til. Eksportbedriftene synes dermed å være mindre bofaste og mer mobile enn bedrifter med et mer lokalt marked.

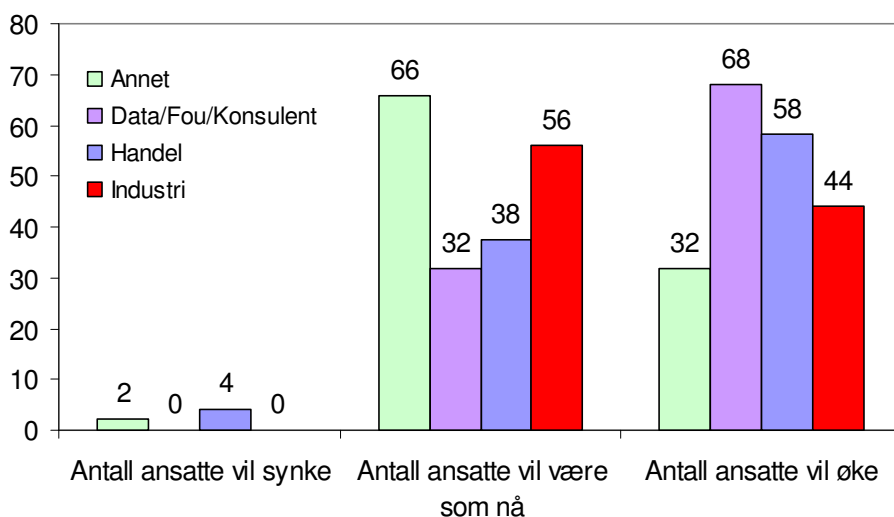
Framtidsutsikter

Bedriftene ble til slutt spurt om de så for seg en økning eller reduksjon i antall ansatte i det neste året.

Figur 13: Ser bedriften for seg økning eller reduksjon av antall ansatte det neste året? Fordeling av svar.

Over halvparten av bedriftene svarte at antall ansatte vil øke. Bare 1,4 prosent svarte at antall ansatte ville synke.

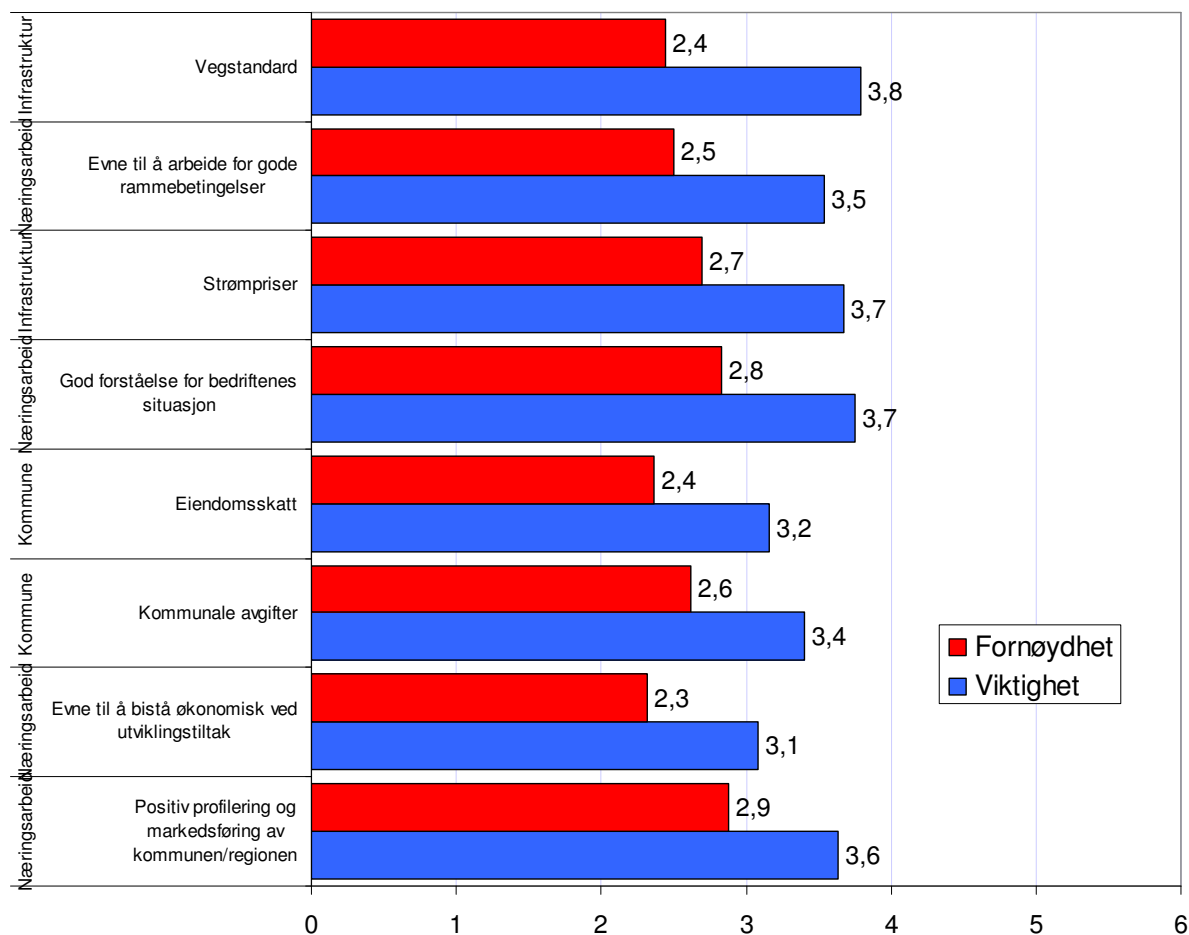
Figur 14: Fremtidsutsikter i ulike bransjer.

Bedriftene inne data/FoU/konsulent er mest optimistiske. Her tror mer enn 2 av 3 bedrifter at antall ansatte vil øke. Også handelsnæringen er optimistiske, ved at over halvparten tror på vekst. Blant industribedriftene antar 44 prosent at antall ansatte vil øke, mens ingen tror på nedgang i sysselsettingen.

Kritiske forhold

Bedriftene har vurdert en rekke lokaliseringsbetingelser knyttet til infrastruktur, kommunen, næringsapparatet og generelle forhold. Hvilke av disse kan anses som kritiske?

Kritiske forhold vil være betingelser som bedriftene anser for å være viktig, men som de er misfornøyd med. Dette er områder som bør settes i fokus i næringsarbeidet.

Figur 15: Kritiske forhold, med størst avvik mellom viktighet og tilfredshet.

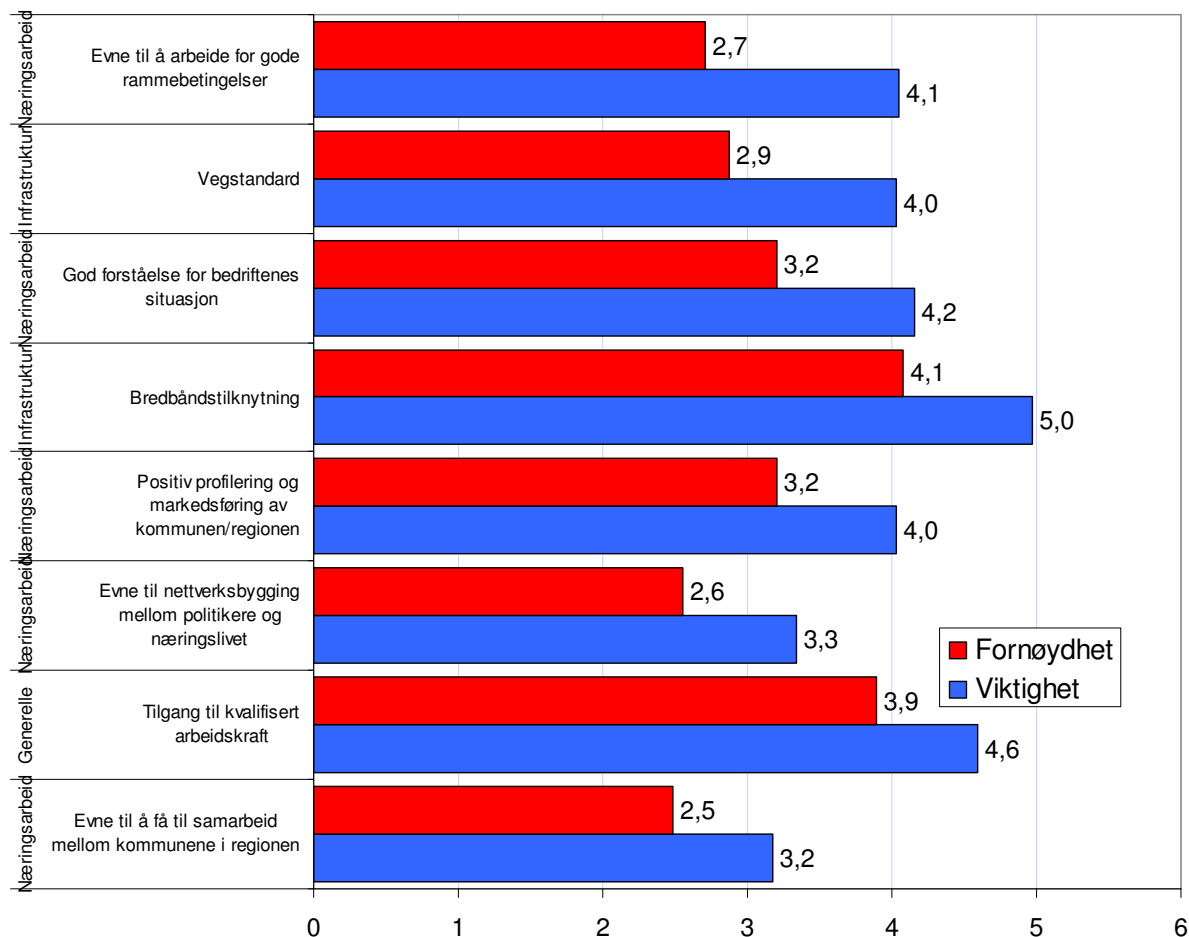
De forholdene hvor det var størst avvik mellom viktighet og tilfredshet er vegstandard, kommunale avgifter og eiendomsskatt. Dette var forhold som bedriftene anså som relativt viktig, og hvor de samtidig var misfornøyd.

Flere forhold knyttet til næringsarbeidet er også på listen over forhold med stort avvik mellom viktighet og fornøydhet. Næringsapparatets evne til å arbeide for gode rammebetingelser, forståelse for bedriftenes situasjon, evne til å bistå økonomisk og positiv profilering er forhold som bedriften mener er viktige, men hvor de er lite fornøyd.

Ellers er bedriftene følsomme for forhold som gir direkte økonomiske konsekvenser, som strømpriser, eiendomsskatt og kommunale avgifter.

Kritiske faktorer for de store

De store bedriftene har en litt annen prioritering enn de små.

For de store bedriftene er det fem forhold knyttet til næringsarbeid med på listen over de åtte mest kritiske forholdene. Næringsapparatets evne til å arbeide for gode rammebetingelser er rangert høyest, mens forståelse for bedriftenes situasjon, positiv profilering, evne til nettverksbygging mellom politikere og næringslivet og evne til å få til samarbeid mellom kommunene i regionene er også forhold hvor de store bedriftene synes er viktige, men hvor de er lite tilfreds.

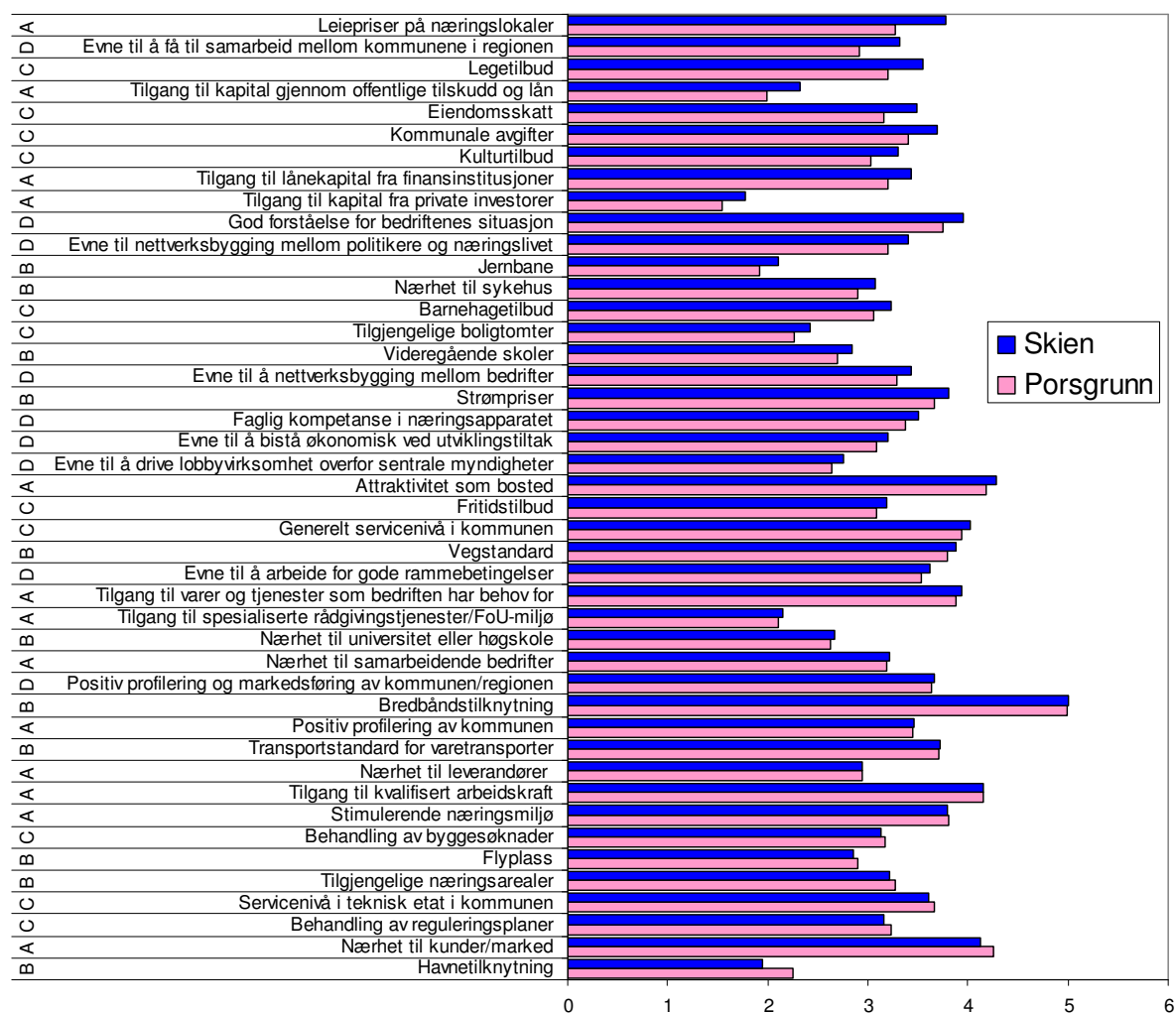
Infrastrukturforhold som bredbånd og vegstandard er også kritiske forhold for de store bedriftene.

Av de generelle forholdene er tilgang på kvalifisert arbeidskraft et av de kritiske forholdene.

Forskjeller mellom Skien og Porsgrunn

Hva er viktig?

Det kan være interessant å se på forskjellene i hvordan næringslivet i Skien og Porsgrunn vurderer hva som er viktig.

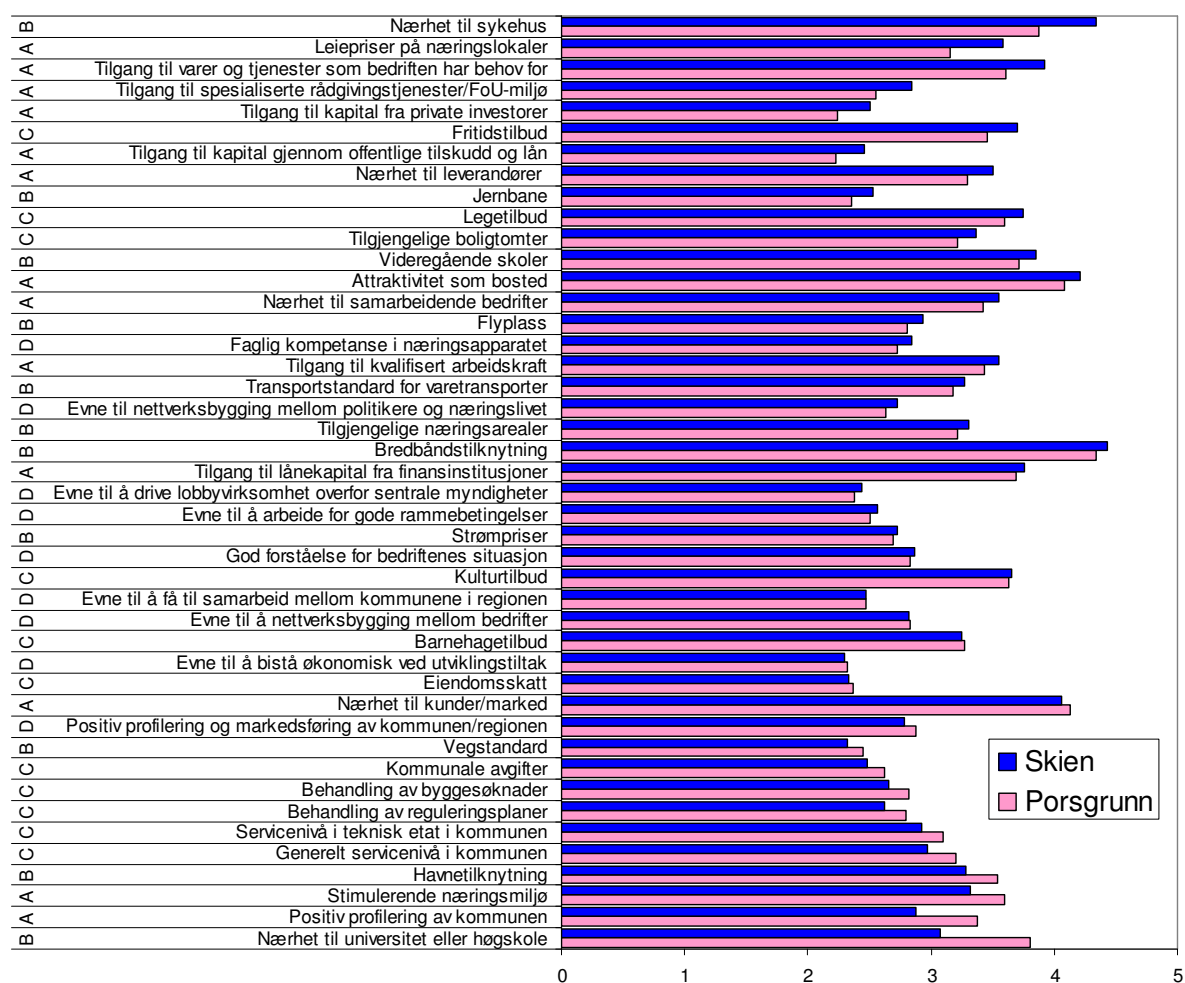
Figur 16: Gjennomsnittlig score for viktighet for ulike forhold i Skien og Porsgrunn. De ulike forholdene er rangert etter differansen mellom score i Porsgrunn og Skien. Bokstavene ABCD til venstre angir hvilken hovedgruppe spørsmålet tilhører: Generelle, infrastruktur, kommunen og næringsarbeidet.

I Skien legger bedriftene mer vekt på forhold til leiepriser, næringsapparatets evne til å få til samarbeid mellom kommunene, legetilbud, tilgang på kapital, eiendomsskatt og kommunale avgifter.

Bedrifter i Porsgrunn er mer opptatt av nærhet til havn, kunder/marked, servicenivå i teknisk etat, reguleringsplaner og tilgjengelige næringsarealer.

Ellers kan vi se at det er liten forskjell i hva bedriftene i Skien og Porsgrunn vurderer som viktig.

Tilfredshet

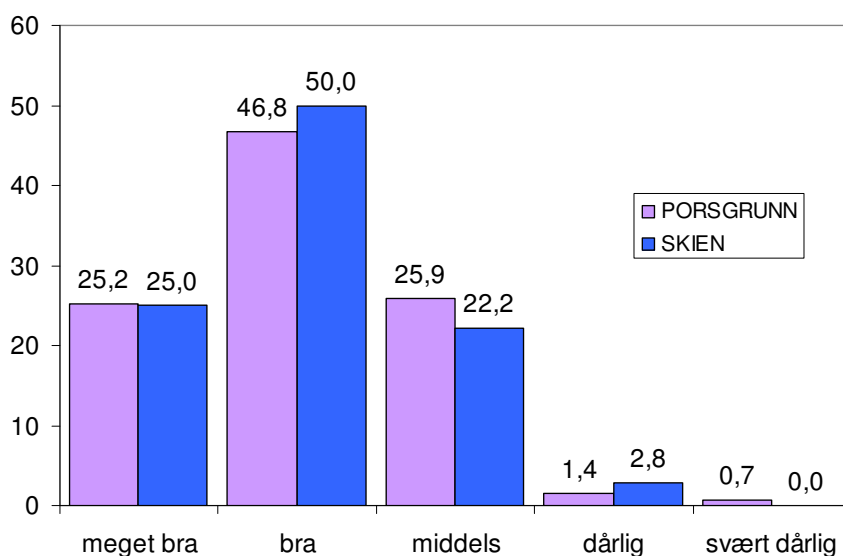
Figur 17: Gjennomsnittlig score for tilfredshet for ulike forhold i Skien og Porsgrunn. De ulike forholdene er rangert etter differansen mellom score i Porsgrunn og Skien. Bokstavene ABCD til venstre angir hvilken hovedgruppe spørsmålet tilhører: Generelle, infrastruktur, kommunen og næringsarbeidet.

Bedriftene i Skien er mer fornøyd med forhold som nærhet til sykehus, leiepriser på næringslokaler og tilgang på varer og tjenester og rådgivningstjenester/FoU.

I Porsgrunn er man mer fornøyd med å være nær universitet/høgskole, med positiv profilering av kommunen og med det generelle servicenivået i kommunen, og med næringsmiljøet.

Generell tilfredshet

Den generelle tilfredsheten med kommunen som lokaliseringsted er ganske lik mellom Skien og Porsgrunn.

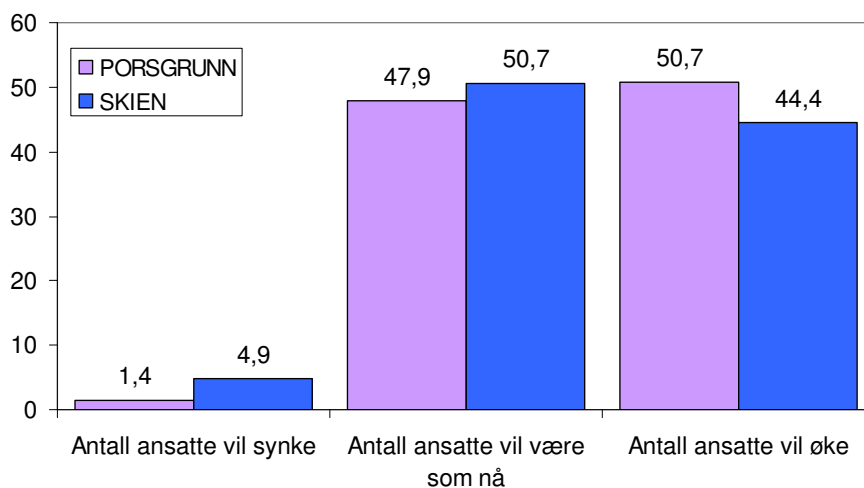

Figur 18: Generell tilfredshet i Skien og Porsgrunn.

Det er litt høyere andel av bedriftene i Skien som vurderer kommunen som et bra lokaliseringsted enn i Porsgrunn. Det er samtidig noe flere som vurderer kommunen som dårlig. Forskjellene er imidlertid for små til å konkludere noe om hvem som har det mest fornøyde næringslivet.

Optimisme

Vurderingen av fremtidsutsiktene er også ganske like mellom Skien og Porsgrunn

Figur 19: Forventninger til vekst i Skien og Porsgrunn.

Optimismen er noe høyere i Porsgrunn enn i Skien. Det er mindre andel av Skiensbedriftene som tror antall ansatte vil øke, i tillegg er det litt høyere andel som tror antall ansatte vil synke.

Kommentarer fra bedriftene:

I tabellen under gjengis kommentarer fra bedriftene:

Har du kommentarer og forslag
Har ansatt innvandrere som ikke får barnehageplass til 2 barn. Følgelig må bedriften støtte kone med språkkurs o.l. Problem: Ansatt sliter fordi kone isoleres i hjemmet med barn. Skaff barnehageplass, og vi får en mer harmonisk og mindre sliten ansatt.
Få gjort noe med trafikken og flaskehalsen langs "Østveien". "jernbaneovergangen - Funnemark - McDonanlds"
Nei dessverre. Vi er en liten bedrift med 1 ansatt. Vurdere å flytte
Bedre parkering! Mange flere parkeringsplasser. Enda flere varmekabler i gater og på tak. Ingen økte avgifter,- rimeligere strømpriser.
Ved oppstarten av vår bedrift hadde jeg satt pris på noe mer støtte/økonomisk bidrag enn hva jeg fikk.
Det eneste jeg har hørt fra det offentlige er 3 krav om bokettersyn, hvorav 2 er gjennomført. Ellers har interessen for min virksomhet vært 0.
Det hadde blitt bedre hvis vi hadde fått kjøpt oss en tomt eller et eget verksted, men de prisene som dette koster nå i dag er det ikke mulighet for det. Kommunen kunne lagt ut tomter for salg så små bedrifter har en mulighet til å bygge.
-Legge ned Skien flyplass. Bedre kommunikasjon mellom Grenland og Torp. (i dag kun taxi) -Tilrettelegge for pendling -dag-reise til Oslo (tog tilbudet må bli bedre). -Næringstomter i Grenland en mangelvare.
Porsgrunn kommune må kunne tilby næringstomter sentralt. Småindustri ønsker å kjøpe tomt, bygge, ikke leie.
Bedre tilgang på næringsområder.
Parkeringsplasser i sentrum av Porsgrunn!!
Kommunen kunne ha et "apparat" som kunne være med, på en profesjonell måte, å løfte bedrifter frem. Informere om næringstomter. Bedre konkurransen på hotellsiden i Porsgrunn. Det er monopol for tiden.
Kommunen må i sterkere grad bidra med tilgang på nærings tomter.
Styrke lokal næringsetat. Legg ned Vekst i Grenland.
-Utdanningsmulighet på høgskolenivå innen skipskonstruksjon og maski/marine systemer. -Gode interkommunale kollektive transportsystemer
-Vei standard lokalt er håpløst dårlig -Parkering meget dårlig i Porsgrunn -Bedre vei til Vestfold E18 -Viktig med vei enn jernbane
Samferdsel. Det må snarest bygges 4-felts vei til Larvik. Ellers blir Grenland hekta helt av resten av Østlandet. Støtte opp om Torp flyplass og legge ned geiteryggen flyplass,
Vegstandard relatert til trygghet og lettvinnt adkomst for gående og kjørende vil være et positivt bidrag.
Få inn positive personer, bytte ut "kongene"
Det er utrolig stor variasjon i holdninger hos kommunale samhandlere fra særdeles hjelpsomme til de som tror "kundene er til for dem" -dette må det ryddes kraftig opp i . Gjelder særlig Porsgrunn kommune. -de sammenlagte "havneavgiftene" (ordinær avgift, los, slepebåt) er for høye.
Ved å flytte fra fylket!
Sterkere integrasjon med større investormiljøer. Styrke inkubatoraktiviteten og innovasjonsprosesser. Subsidiere lokale for oppstartvirksomheter over lengre tid. Påvirke politiske beslutninger om at offentlige godkjenning sinstitusjoner (f eks Mattilsynet osv) også kan ha en større grad av veiledende rolle for å minimalisere feilskjær vor virksomheten.
Veinettet må bli bedre.
Ellers så har ikke kommunen noen næringstomter ferdig opparbeidet i Porsgrunn kommune. Vi får ingen bedrifter hit hvis det ikke er noe tilbud.
Tilrettelegging av næringstomter i Porsgrunn kommune
Bedre forpliktende partnerskap mellom partner som jobber for de samme mål , Modell - atcm.org. Hvor offentlig og privat sektor er lovregulert som partnere.
Bedre veier